

156 maatschappelijke netwerken, organisaties en vertegenwoordigers uit 26 lidstaten ondertekenden de OPEN BRIEF #EUCivilDialogueNow

European Economic
and Social Committee
Civil Society Organisations' Group

CIVIL
SOCIETY
EUROPE

Aan:

H.Exc. Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie

H.Exc. Roberta Metsola, voorzitter van het Europees Parlement

Z.Exc. Willem van de Voorde, permanente vertegenwoordiger van België bij de Europese Unie

Brussel,

24 januari 2024

OPEN BRIEF VAN DE EESC-GROEP MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES EN CIVIL SOCIETY EUROPE

Europese instellingen moeten het maatschappelijk middenveld erkennen, ondersteunen en betrekken bij een gestructureerde dialoog met de burger

Geachte mevrouw Von der Leyen,
Geachte mevrouw Metsola,
Geachte heer van de Voorde,

De ondertekenaars van deze brief roepen de Europese instellingen op om **met concrete maatregelen uitvoering te geven aan de Verdragsbepalingen op grond waarvan op alle beleidsterreinen een open, transparante en regelmatige dialoog met het maatschappelijk middenveld moet worden gevoerd.**

De ondertekenaars roepen de EU-instellingen op om:

1. een interinstitutionele overeenkomst over burgerdialoog te initiëren,
2. binnen elke instelling leidinggevend en aan te stellen die belast zijn met de betrekkingen met het maatschappelijk middenveld en
3. samenwerking tussen burger- en sociale actoren aan te moedigen en te bevorderen.

In het licht van de democratische beginselen van de EU die in de Verdragen zijn verankerd, worden de EU-instellingen krachtens artikel 11 van het Verdrag betreffende de Europese Unie geacht een open, transparante en regelmatige dialoog te onderhouden met representatieve organisaties en het maatschappelijk middenveld. Ondanks deze wettelijke bepalingen voeren de EU-instellingen nog altijd een fragmentarische en ongestructureerde civiele dialoog. De civiele dialoog heeft maar al te vaak een zuiver ad-hockarakter en varieert sterk in kwantiteit en kwaliteit, afhankelijk van het beleidsterrein, de Europese instelling of de lidstaat.

Beleidsmakers werden weer eens opmerkelijk gemaakt op de waarde van de civiele dialoog toen het belang hiervan werd erkend door de plenaire vergadering van de Conferentie over de toekomst van Europa, die bestond uit leden van het publiek, vertegenwoordigers van de EU-

instellingen en adviesorganen, gekozen vertegenwoordigers op nationaal, regionaal en lokaal niveau en het maatschappelijk middenveld. In het eindverslag van de conferentie, dat in mei 2022 werd gepubliceerd, werd ertoe opgeroepen om *“... de werkwijze van de Europese Unie te hervormen door de sociale partners en het maatschappelijk middenveld er meer bij te betrekken; de bestaande structuren te versterken om beter tegemoet te komen aan de behoeften en verwachtingen van de EU-burgers in het besluitvormingsproces...”* (voorstel 39, in het hoofdstuk over Europese democratie). U zult zich ook voorstel 36 herinneren, dat tot doel heeft *“de burgerparticipatie en de betrokkenheid van jongeren te vergroten”*, onder meer door *“het versterken van de samenwerking tussen EU-wetgevers en maatschappelijke organisaties om gebruik te maken van de verbinding tussen besluitvormers en burgers die maatschappelijke organisaties vormen”*.

De ondertekenaars van deze brief dringen er hierbij op aan dat met een ambitieuze aanpak gevolg wordt gegeven aan deze aanbevelingen. Zij zijn er vast van overtuigd dat een meer gestructureerde aanpak op EU-niveau nodig zal zijn om volledig gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden die zich aandienen wanneer maatschappelijke organisaties bij de beleidsvorming worden betrokken.¹

Daarom roepen zij de Europese instellingen gezamenlijk op om:

1. **een interinstitutioneel akkoord over de civiele dialoog te initiëren**² dat zorgt voor structuur, regelmaat, transparantie en inclusiviteit voor deze dialoog in de EU- en nationale beleidsvorming, als onderdeel van de volledige uitvoering van artikel 11, lid 1, en 2³ van het Verdrag betreffende de Europese Unie⁴.
2. **in dit verband in elk directoraat generaal van de Europese Commissie een post voor een “coördinator voor het maatschappelijk middenveld” in te voeren**, naar analogie van de voorgestelde “coördinatoren voor de sociale dialoog”. Verder moeten de EU-instellingen posten invoeren voor leidinggevendenden die belast worden met de betrekkingen met het maatschappelijk middenveld. Een **vicevoorzitter van de Europese Commissie** zou de dialoog met het maatschappelijk middenveld op zich moeten nemen en de rol van de **vicevoorzitter van het Europees Parlement die verantwoordelijk is voor de contacten met het maatschappelijk middenveld** moet worden versterkt. Het secretariaat-generaal van de Raad en, op nationaal niveau, de bureaus van het Europees Parlement en

de Commissie moeten ook een regelmatige dialoog met het maatschappelijk middenveld aangaan. Als maatschappelijke organisaties via rechtstreekse kanalen de mogelijkheid krijgen om aan de beleidsvorming van de EU deel te nemen, kan dat leiden tot gerichtere en doeltreffendere beleidsmaatregelen op alle gebieden en voor alle sociaaleconomische kwesties.

3. De ondertekenaars eerbiedigen ten volle de voorrechten van de sociale partners op het gebied van sociale dialoog, tripartiete onderhandelingen en collectieve onderhandelingen. Wel beschikken belanghebbenden uit het maatschappelijk middenveld over uitgebreide kennis, deskundigheid en netwerken in gemeenschappen en samenlevingen, en daarom zijn de ondertekenaars van mening dat er waar nodig naar hen geluisterd moet worden. Efficiënte en verantwoordelijke maatschappelijke organisaties kunnen namelijk samenwerken met regeringen en werkgevers- en werknemersorganisaties om rechten op het werk te bevorderen, de werkgelegenheid te stimuleren, werk te maken van de ecologische en digitale transitie en de sociale bescherming te versterken.

De Europese instellingen beschikken over alle nodige instrumenten om zich in de aanloop naar de Europese verkiezingen in 2024 in te zetten voor en aanzienlijke vooruitgang te boeken met deze voorstellen. Een eerste stap in deze richting zou een **mededeling van de Europese Commissie** kunnen zijn **over het versterken van de civiele dialoog op EU-niveau en een voorstel voor een aanbeveling ter bevordering van de civiele dialoog in de lidstaten**, vergelijkbaar met het initiatief ter versterking van de sociale dialoog⁵, en als follow-up van het jaarverslag over de tenuitvoerlegging van het Handvest van de grondrechten⁶. Daarmee zou ook gehoor worden gegeven aan de oproep tot een strategie voor het maatschappelijk middenveld⁷.

De ondertekenaars van deze brief staan klaar om samen met de instellingen de belangrijkste bouwstenen en vereisten in kaart te brengen die nodig zijn om deze voorstellen in de praktijk te brengen.

Hoogachtend,

Europese netwerken

Nationale organisaties

Leden van de groep Maatschappelijke Organisaties van het EESC

1 De oproep om deze brief te ondertekenen liep van september tot november 2023.

2 Het EESC (SOC/672) en maatschappelijke organisaties (zie het [manifest van het maatschappelijk middenveld voor de EU-verkiezingen van 2024: For better civic space and civil dialogue](#)) dringen hier op aan.

3 [Verdrag betreffende de Europese Unie](#), art. 11.

4 Het EESC heeft herhaaldelijk aangedrongen op de tenuitvoerlegging van art. 11 VEU. Zie: de EESC-resolutie [Verenigd voor de democratie](#), aangenomen tijdens de EESC-zitting van maart 2023; de [conclusies en aanbevelingen](#) van de conferentie van de EESC-groep Maatschappelijke organisaties *Maatschappelijke organisaties die de Europese democratie verdedigen en versterken* op 30 maart 2023; EESC-adviezen [SOC/605](#), [SOC/639](#) en [SOC/672](#).

5 “Commissie presenteert concrete maatregelen om betrokkenheid van de sociale partners op nationaal en EU-niveau te versterken”, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_23_290

6 Jaarverslag van de Europese Commissie over de toepassing van het EU-Handvest van de grondrechten, getiteld: Een bloeiende ruimte voor het maatschappelijk middenveld ter eerbiediging van de grondrechten in de EU.

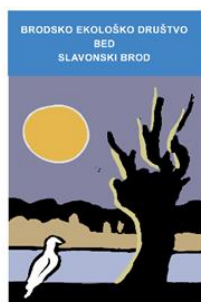
7 EESC-advies [SOC/672](#) en het eindverslag van de COFOE (voorstel 36 (8)).

Europese netwerken

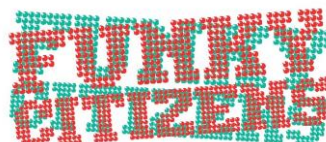
Nationale organisaties

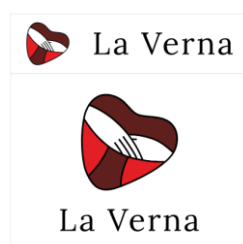

Foundation for Healthcare,
Social and Public Service
Workers

Leden van de groep Maatschappelijke Organisaties van het EESC

Ágnes Cser, Ákos Topolánszky, Alain Coheur, Alari Rammo, Alessandro Mostaccio, Andreas Kruse, Andris Gobiņš, Antastasis Yiapanis, Arnaud Schwartz, Benjamin Rizzo, Bernd Schlüter, Bogomil Nikolov, Branko Ravnik, Christian Moos, Cristian Pîrvulescu, Danko Relić, Diana Indjova, Dominique Gillot, Dovilė Juodkaitė, Edgar Diogo Elena Calistru, Elvira Drobinski-Weiß, Ileana Izverniceanu de la Iglesia, Ioannis Kolyvas, Ioannis Vardakastanis, Ionuț Sibian, Irma Kilim, Jan Andersson, Jan Dirx, Joe Healy, John Comer, Josiane Willems, Juliane Marie Neiiendam, Kerli Ats, Kinga Joó, Krzysztof Balon, Krzysztof Pater, Lidija Pavić-Rogošić, Louise Grabo, Lutz Ribbe, Maciej Kunysz, Małgorzata Anna Bogusz, Maurizio Mensi, Michael McLoughlin, Miguel Ángel Cabra de Luna, Monika Haukanõmm, Neža Repanšek, Patricia Blanc, Pietro Vittorio Barbieri, Rudolf Kolbe, Séamus Boland, Sif Holst, Simo Tiainen, Stoyan Tchoukanov, Thierry Libaert, Tiina Vyyryläinen, Tudorel Tupiluși, Tymoteusz Zych, Vertti Kiukas, Zuzana Brzobohatá.

Bijlage: gedetailleerde lijst van ondertekenaars (in het Engels)*

1. A Familiar Associação de Socorros Mútuos da Póvoa de Varzim (Mutual Aid Association), Edgar Diogo, President, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
2. Ákos Topolánszky, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
3. Alzheimer Europe
4. Amnesty International European Institutions Office
5. Arnaud Schwartz, Civil Society Organisations' Group Member (EESC), and Vice-President of France Nature Environnement
6. Association for Civil Society Development (SMART)
7. AWO Bundesverband e.V. (Workers' Welfare Umbrella Organisation)
8. Beef Breeders Association of Bulgaria, Stoyan Tchoukanov, President of the Board Members, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
9. Belgian Disability Forum
10. Bernd Schlüter, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
11. BirdLife Europe and Central Asia
12. Bogomil Nikolov, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
13. Branko Ravnik, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
14. Brod Ecological Society (BED)
15. Bundesarbeitsgemeinschaft für Seniorenorganisationen (German National Association of Senior Citizens' Organisations) (BAGSO), Andreas Kruse, Board Member, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
16. Bundeskonferenz der Freien Berufe Österreichs (Federal Conference of the Liberal Professions in Austria), Rudolf Kolbe, Vice-President, and Vice-President of the Civil Society Organisations' Group (EESC)
17. Bundesnetzwerk Bürgerschaftliches Engagement (Federal Network for Civic Engagement) (BBE), Rainer Hub, Chairman of the BBE Spokespersons' Council
18. Caritas Germany

*Bij de berekening van het aantal ondertekenaars (156) zijn de EESC-leden die ook hun handtekening hebben gezet namens hun organisatie maar één keer meegeteld.

19. CEE Bankwatch Network, Mark Martin, Executive Director
20. Centar za Karijere Mladih Dubrovnik (Centre for Youth Careers Dubrovnik), Ivan Potrebica, Erasmus+ Projects Coordinator
21. Center for Education, Counselling and Research (CESI)
22. Centre for European Volunteering
23. Centro per i Diritti del Cittadino (Center for Citizen Rights) (CODICI), Ivano Giacomelli, President
24. CERANEO, Gojko Bezovan, President
25. Christian Moos, Civil Society Organisations' Group Member (EESC), and Representative for European Affairs for the Bundesnetzwerk Bürgerschaftliches Engagement (Federal Network for Civic Engagement)'s Spokespersons' Council
26. CIU-Unionquadri, Maurizio Mensi, Member of the Scientific Committee, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
27. Civil Liberties Union for Europe
28. Civil Society Committee of Malta, Benjamin Rizzo, Chairperson, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
29. Civil Society Development Foundation (CSDF), Ionuț Sibian, Executive Director, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
30. Climate Action Network (CAN) Europe, Chiara Martinelli, Director
31. CNVOS Slovenia
32. Coface Families Europe
33. Confederación Empresarial Española de la Economía Social (Spanish Business Confederation of the Social Economy) (CEPES), Miguel Ángel Cabra de Luna, Advisor, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
34. Consumers' Union of Finland, Tiina Vyyryläinen, Head of Policy Team, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
35. Coordinating Council - Union of the Non-Governmental Organisations WRK
36. Correlation-European Harm Reduction Network, Katrin Schiffer, Director
37. Cristian Pîrvulescu, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
38. Croatian Permaculture
39. Croatian Platform for International Citizen Solidarity

40. Danko Relić, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
41. Democracy International, Daniela Vancic, European Program Manager
42. Democratic Trade Union of Hungarian Employees, Workers in the Social and Health Sector, Ágnes Cser, President, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
43. Disabled Peoples Organisations Denmark, Thorkild Olesen, Chairperson
44. DKolektiv - Organisation for Civil Society
45. Dominique Gillot, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
46. Društvo za Oblikovanje Održivog Razvoja (Society for Sustainable Development Design), Miljenka Kuhar, Executive Director
47. Elvira Drobinski-Weiß, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
48. Esenca
49. Estonian Chamber of Disabled People (EPIK), Monika Haukanõmm, Representative, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
50. Estonian Farmers' Federation, Kerli Ats, CEO, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
51. Estonian LEADER Union
52. Eurochild
53. Eurodiaconia, Heather Roy, Secretary General
54. European Anti-Poverty Network (EAPN)
55. European Anti-Poverty Network Ireland, Paul Ginnell, Director
56. European Association for Local Democracy (ALDA)
57. European Civic Forum
58. European Environmental Bureau (EEB), Patrizia Heidegger, Deputy Secretary General
59. European Federation for Intercultural Learning
60. European House, Miklós Barabás, Director
61. European Large Families Confederation (ELFAC), Raúl Sánchez, Secretary General
62. European Liver Patients' Organisation (ELPA), Marko Korenjak, President

63. European Movement Latvia (Eiropas Kustība Latvijā), Andris Gobiņš, President, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
64. European Network for Community-led Initiatives on Climate Change and Sustainability (ECOLISE), Nina Klein, Policy Lead
65. European Network of Cultural Centres (ENCC)
66. European Partnership for Democracy (EPD)
67. European Public Health Alliance, Milka Sokolović, Director General
68. European Rural Community Alliance (ERCA)
69. European Students' Union
70. European Youth Forum
71. Europe's People's Forum, Bent Noerby Bonde, Secretary General
72. Fédération Générale des Pupilles de l'Enseignement Public, Fernand Vanobberghen, President
73. Foundation for Healthcare, Social and Public Service Workers, Ágnes Fazekas, President
74. France Nature Environnement, Antoine Gatet, President
75. Funky Citizens, Elena Calistru, President, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
76. Global Disability Movement, Diana Indjova, Chairperson, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
77. Hrvatski Centar Za Razvoj Volonterstva
78. Ileana Izverniceanu de la Iglesia, Civil Society Organisations' Group (EESC) Member
79. Institute for Social Policy Development, Małgorzata Anna Bogusz, President of the Board, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
80. International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, Queer and Intersex (LGBTQI) Youth & Student Organisation (IGLYO)
81. Ioannis Kolyvas, Civil Society Organisations' Group (EESC) Member
82. IOGT-NTO, Irma Kilim, Head of Advocacy, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
83. Irish National Organisation of the Unemployed
84. Irish Rural Link, Séamus Boland, CEO, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
85. Italian Consumers for Europe (CIE)

86. Jan Andersson, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
87. Jan Dirx, Vice-President of the Civil Society Organisations' Group (EESC)
88. Joe Healy, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
89. John Comer, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
90. Josiane Willems, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
91. Kinga Joó, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
92. Krzysztof Pater, Civil Society Organisations' Group Member (EESC), and President of Związek Harcerstwa Polskiego
93. Latitude Jeunes asbl
94. Liages asbl, Maïté Frérotte, Secretary General
95. Lidija Pavić-Rogošić, Vice-President of the Civil Society Organisations' Group (EESC)
96. Life Quality Improvement Organisation FLIGHT, Iva Jovovic, Executive Director
97. Lithuanian Disability Forum, Dovilė Juodkaitė, President, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
98. Louise Grabo, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
99. Lutz Ribbe, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
100. Maciej Kunysz, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
101. Malta Local Councils Association, Mario Fava, President
102. Mental League
103. Movimento Consumatori APS, Alessandro Mostaccio, Secretary General, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
104. Nagycsaládosok Országos Egyesülete (NOE)
105. National Confederation of Disabled People, Ioannis Vardakastanis, President, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
106. National NGO Coalition Lithuania

107. Network of Estonian Non Profit Organizations (Vabaühenduste Liit), Alari Rammo, President, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
108. Neža Repanšek, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
109. NGO Eko-Zadar, Nives Rogoznica, Vice-President
110. ODRAZ-Sustainable Community Development, Višnja Jelić Mueck, President
111. Organising Bureau of European School Student Unions (OBESSU)
112. Organizacji Socjalnych WRZOS
113. Panagrotikos Farmers Union, Antastasis Yiapanis, Secretary General, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
114. Patricia Blanc, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
115. Pietro Vittorio Barbieri, Vice-President of the Civil Society Organisations' Group (EESC)
116. Plataforma de Mayores y Pensionistas (Platform for Seniors and Pensioners) (PMP)
117. Protection International
118. S.O.S.- Counseling, Empowerment, Cooperation, Desa Kolesarić, President
119. Savez Sumsi
120. SDG Watch Europe
121. Seventh Confederation, Ágnes Cser, President, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
122. Sif Holst, Vice-President of the Civil Society Organisations' Group (EESC)
123. Simo Tiainen, Vice-President of the Civil Society Organisations' Group (EESC)
124. Social Justice Ireland, John McGeady, CEO
125. Social Platform, Laura de Bonfils, Secretary General
126. SOLIDAR - SOLIDAR Foundation
127. Solidaris, Alain Coheur, Directeur, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
128. SOLIDARNA Foundation, Ivan Blažević, Director
129. Soste, Vertti Kiukas, Secretary General, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
130. The European Consumer Organisation (BEUC)

131. The National Council for Rural Affairs, Steffen Damsgraad, Chair
132. The National Youth Council of Latvia
133. The Wheel, Ivan Cooper, CEO
134. Thierry Libaert, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
135. Tolerant Youth Association, Arturas Rudomanskis, Chairperson
136. Transparency International EU
137. Tudorel Tupiluși, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
138. Tymoteusz Zych, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
139. Udruga Breza (Breza Association)
140. Udruga Feniks Split (Association Phoenix Split), Marina Vidović, President
141. Udruga Osoba s Invaliditetom "Sveti Bartolomej" Knin (Association of Persons with Disabilities)
142. Udruga Pariter (Human Rights and Civic Participation Association "Equal and Together")
143. União das Mutualidades Portuguesas (Union of Portuguese Mutualities)
144. Unión de Asociaciones y Entidades de Atención al Drogodependiente (Union of Associations and Entities for the Attention of Drug Addicts) (UNAD)
145. Volunteers in Palliative Care (LA VERNA), Blaženka Eror-Matić, President
146. Women's Association Vukovar
147. Women's Council Denmark, Juliane Marie Neiiendam, Board Member, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
148. Working Community of Associations of Social Organisations in Poland WRZOS; Greater Poland, Justyna Kalina Ochędzan, President, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)
149. Working Community of Associations of Social Organizations (Wspólnota Robocza Związków), Krzysztof Balon, President of Programming, and Vice-President of the Civil Society Organisations' Group (EESC)
150. YES Forum, Violeta Bakia, EU Projects and Advocacy Officer
151. Young European Federalists (JEF Europe)
152. Youth Work Ireland, Michael McLoughlin, Head of Advocacy and Communication, and Civil Society Organisations' Group Member (EESC)

153. Zeleni forum (Green Forum)

154. Zuzana Brzobohatá, Civil Society Organisations' Group Member (EESC)

155. ZvoniMir, Renata Madzar, Head of the Association

156. Związek Harcerstwa Polskiego (The Polish Scouting and Guiding Association), Martyna Kowacka